

Abstrakt

Cílem práce je především shrnout a zhodnotit platnou právní úpravu institutů ochranného léčení a zabezpečovací detence a poskytnout tak pokud možno ucelený přehled o vývoji těchto institutů, jejich ukládání a výkonu, a to i s ohledem na relevantní rozhodovací činnost soudů. Práce sestává ze šesti kapitol, každá z nich se zabývá jednotlivými aspekty těchto institutů, přičemž v úvodní kapitole je především vyjádřeny okolnosti výběru tématu a jejich vliv na úkol a cíl této práce.

Další kapitola je věnována historickému vývoji ochranného léčení a zabezpečovací detence. Je zde demonstrováno, jak se tyto instituty vyvíjely v evropském prostředí a rovněž je zde zachycen vývoj ochranných opatření ještě před vznikem samostatného Československa, a to až do přijetí Zákona o výkonu zabezpečovací detence a zakotvení ochranného léčení a zabezpečovací detence v novém trestním zákoníku.

Třetí kapitola je věnována ochranným opatřením jako celku. Popisuje, co se vlastně rozumí pod pojmem ochranné opatření, které dílčí instituty patří do této kategorie, a především ukazuje zásadní rozdíly mezi tresty a ochrannými opatřeními. Speciální pozornost je zde také věnována zásadě přiměřenosti.

V kapitole čtvrté je popsán a rozebrán institut ochranného léčení, výklad důležitých pojmů jako např. pojem nepřičetnosti, duševní poruchy či nebezpečnosti pobytu pachatele na svobodě. Pozornost je dále věnována ukládání ochranného léčení, jednotlivým formám ukládání ochranného léčení (ústavní či ambulantní) a jednotlivým typům ochranného léčení (ochranné léčení psychiatrické, sexuologické, protialkoholní a protitoxikomanické) a výkonu ochranného léčení, řešena je především procesní stránka. Nejvíce prostoru je věnováno výkonu ochranného léčení ve výkonu trestu odnětí svobody, a to ve vztahu k § 99 odst. 4 trestního zákoníku. Závěr kapitoly je pak věnován rozsahu a omezení doby trvání ochranného léčení.

Kapitola věnovaná institutu zabezpečovací detence se analogicky jako u ochranného léčení věnuje charakteristice tohoto institutu, ukládání, výkonu a trvání, přičemž je opět zdůrazněna procesní stránka věci.

Obsahem šesté kapitoly je zamyšlení se nad nedostatky právní úpravy obou institutů a navržení určitých řešení těchto problémů *de lege ferenda*. (např. tzv. preventivní detence), a závěrečná kapitola se věnuje institutům ochranného léčení a zabezpečovací detence ve vztahu k mladistvým.